

VOELEN, DAT MEN NAAR U KIJKT.

Volgens een vrij algemeen verspreide meening, zou men heel goed kunnen voelen, dat een achter ons geplaatst persoon, die men in 't geheel niet bespeurd heeft, zijn blik op ons vestigt en omgekeerd zou 't ook mogelijk zijn iemand te doen omzien, door stijf naar zijn rug te kijken. Die feiten, zoo ze dat zijn, zouden behooren tot wat men telepathie noemt.

E. B. TRICHENER, geen aanhanger van die leer, heeft zich van de gegrondheid van bovengenoemd geloof willen overtuigen en daartoe een reeks van proeven in zijn laboratorium genomen op personen, die meenden dat ze in staat waren iemand door hun blik te doen omzien, of omgekeerd geloofden te kunnen voelen, dat men naar hun rug keek. De door hem verkregen uitkomsten waren volkomen negatief.

Daarop is hij naar een verklaring gaan zoeken hoe een dergelijk geloof heeft kunnen ontstaan en wortel kon schieten in tal van lieden, die ongetwijfeld geheel ter goeder trouw zijn.

Over 't algemeen, meent TITCHENER, bestaat bij alle menschen een nerveuze lust om te weten wat achter hen voorvalt. Voordat het gordijn opgaat, kan men in een comediezaal tal van dames zien, die elk oogenblik aan kapsel of hoed raken en tegelijkertijd over haar schouders kijken. 't hoofd halverwege omdraaiend; soortgelijke bewegingen ziet men ook mannen uitvoeren, hun kragen bevoelend of met de hand langs hun boord strijkend. 't Zelfde onbehagelijk gevoel, dat voortspruit uit onkunde van wat achter onzen rug gebeurt, kan men ook vaak op lezingen waarnemen. Aan sommige sprekers kost het zichtbaar eenige moeite om iets op het bord te schrijven, vooral als dat zoo geplaatst is, dat zij hun toehoorders, al is 't ook maar voor een oogenblik den vollen rug moeten toekeeren.

Een gevolg van die onaangename gewaarwording is nu natuurlijk, dat men dikwijls omkijkt, maar daar dit niet voor welgemanierd doorgaat, tracht men door de een of andere handbeweging den schijn te geven, dat men er een aannemelijke reden voor heeft. Wat in bepaalde omstandigheden die reden dan ook zijn moge, het heeft in elk geval niets te maken met een blik, die op onzen rug gevestigd wordt. Als de een of ander een van de boven geschetste bewegingen uitvoert, dan is er minstens wel één persoon achter hem, wiens aandacht dit trekt. Kijkt nu de eerstgenoemde om, ten einde een vluchtig overzigt te nemen, dan is er dus alle kans, dat hij den op hem gevestigden blik ontmoet, en daaruit zal hij dan allicht besluiten dat men reeds lang naar hem staarde en dat dit hem deed omzien.

Volgens TITCHENER is dus het ontstaan van dit vrij algemeen geloof gemakkelijk genoeg te begrijpen, ook zelfs 't lichte gevoel van vermoeidheid in de nekspieren, dat volgens de telepathische leer door de starende blikken veroorzaakt wordt. Wat het bovenvermelde zenuwachtig verlangen betreft om te weten wat er achter ons is, dat bij zeer gevoelige naturen tot een ondragelijk gevoel klimt, TITCHENER schrijft dit niet toe aan bloote nieuwsgierigheid, maar aan atavisme. Onze voorvaderen moesten aanhoudend op aanvallen in den rug bedacht zijn en dit heeft op den langen duur wijzigingen in hun zenuwstelsel gebracht, die wij van hen geërfd hebben. (*La Nature*).

R. S. Tr. M.